

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Чернецький Ю.О. – доктор соціологічних наук, доцент, завідувач кафедри соціально-реабілітаційних технологій Житомирського економіко-гуманітарного інституту ВНЗ “Університет “Україна”.

Сейко Н.А. - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальних технологій Житомирського державного університету ім. І. Франка.

Ананьєв В.Л. – кандидат соціологічних наук Центру соціологічних та політичних досліджень Білоруського державного університету (м. Мінськ, Білорусь).

Остенда А. – PhD., Вища технічна школа в Катовіце (м. Катовіце, Польща).

Шафранова К.В. — кандидат економічних наук, директор Житомирського економіко-гуманітарного інституту ВНЗ “Університет “Україна”.

Бородіна О.С. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціально-реабілітаційних технологій Житомирського економіко-гуманітарного інституту ВНЗ “Університет “Україна”.

Гусаревич О.В. – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри соціально-реабілітаційних технологій Житомирського економіко-гуманітарного інституту ВНЗ “Університет “Україна”.

Карпенко С.В. – кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту та туризму Житомирського економіко-гуманітарного інституту ВНЗ “Університет “Україна”.

Кузьменко В.Й. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціально-реабілітаційних технологій Житомирського економіко-гуманітарного інституту ВНЗ “Університет “Україна”.

Кулик Л.П. – кандидат технічних наук, доцент кафедри менеджменту та туризму Житомирського економіко-гуманітарного інституту ВНЗ “Університет “Україна”.

Панченко Т.М. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри соціально-реабілітаційних технологій Житомирського економіко-гуманітарного інституту ВНЗ “Університет “Україна”.

*Рекомендовано до друку Вченою радою Житомирського економіко-гуманітарного інституту ВНЗ
“Університет “Україна”,
протокол №8 від 19.03.2020 р.*

Актуальні проблеми молоді в сучасних соціально-економічних умовах: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 23 березня 2020 року. – Житомир: ПП “ДжіВіЕс”, 2020. – 155 с.

Розглядаються проблеми та напрями формування життєвих стратегій молоді з особливими потребами, соціально-педагогічні чинники соціалізації особистості в умовах суспільної трансформації, теоретичні та практичні аспекти фізичної реабілітації, сучасний стан і перспективи розвитку національної економіки України.

Матеріали представлені методом прямого відтворення тексту, що був наданий авторами, які несуть відповідальність за його достовірність, зміст і стилістику, за правильне цитування джерел та посилання на них. Редакція може не поділяти точку зору авторів.

СЕКЦІЯ ІІ. СОЦІАЛЬНО – ПЕДАГОГІЧНІ ЧИННИКИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ СУСПІЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Білоус Ольга Олегівна

викладач Університетського коледжу,
Київського університету імені Бориса
Грінченка.

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОГО ІНТЕРЕСУ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ГРИ НА МУЗИЧНОМУ ІНСТРУМЕНТІ

Сучасний економічний стан розвитку України, нові орієнтири в соціальному й культурному житті українського суспільства об'єктивно зумовлюють необхідність перетворень у сфері освіти та виховання. Стратегія освітньої політики спрямовується на вдосконалення професійної підготовки майбутнього вчителя, що дасть змогу забезпечити формування компетентного, всебічно розвиненого та професійно зацікавленого педагога. Ці положення мають бути втілені вже на початку професійного зростання майбутнього педагога.

Необхідність розвитку професійного інтересу зумовлена проблемами у підготовці фахівців із міцно сформованими потребами у професійній самореалізації та самоосвіті. Окреслену проблематику досліджували М. Агапова, І. Дроздова, Г. Щукіна, О. Морозова, Т. Мухіна та інші.

Метою даної публікації є розкриття ролі гри на музичному інструменті у розвитку професійного інтересу майбутнього педагога в умовах фахового навчання.

У гуманістичній психології інтерес вважається однією з форм направленості особистості, що полягає в зосередженості уваги, думок на певному предметі. Інакше кажучи, інтерес – це активна пізнавальна спрямованість людини на той чи інший предмет або явище дійсності, яке зазвичай пов'язане з позитивним емоційно забарвленим ставленням до пізнання об'єкту або до оволодіння тією чи іншою діяльністю [5, с. 285]. Тому, закономірним є припущення, що професійний інтерес майбутнього педагога виражається через тяжіння до набуття знань у предметі обраної професійної діяльності, прагнення до здійснення творчої педагогічної діяльності, публічної виконавської діяльності.

Фахова підготовка майбутнього педагога передбачає комплексну взаємодію різних циклів дисциплін. Окрім вивчення педагогіки, психології, профільних методик, у підготовці сучасного педагога велику роль відіграють дисципліни художньо-естетичного циклу.

Студенти спеціальностей «Дошкільна освіта», «Початкова освіта», «Музичне мистецтво» освоюють гру на музичному інструменті починаючи з першого курсу.

Залучення студентів до мистецтва, зокрема в ході навчання гри на музичному інструменті з одного боку забезпечує повноцінне й усебічне відображення навколишньої дійсності, з іншого – сприяє творчому індивідуальному розвитку особистості.

Так у своїх дослідженнях Т. Пляченко розкриває розвивальні завдання інструментального музикування у:

- розширенні і збагаченні художньо-естетичного досвіду учнів;
- формуванні культури почуттів, активізації художньо-образного мислення;
- розвитку музичних здібностей і творчих умінь;
- формуванні індивідуальних якостей і творчого потенціалу особистості учня [3].

За Кантом, інтерес – це насамперед пізнавальна спрямованість на предмети, що становлять духовну цінність, яка притаманна естетичній категорії. Орієнтуючись на висновки дослідників ми розглянемо структуру професійної освіти у контексті музично-педагогічної освіти через такі складові:

1. Емоційно-вольовий компонент. Емоційна складова професійного інтересу майбутніх педагогів розвивається у процесі опанування професією, також безпосередньо в трудовій діяльності у вигляді переживань радості, досягнення успіху.

Воля є внутрішньою активністю психіки, пов'язаною з вибором мотивів, цілепокладанням, прагненням досягти мети, зусиллям до подолання перешкод, мобілізацією внутрішньої напруженості, здатністю регулювати спонукання, можливість приймати рішення [1, с. 366]. Студенти, поступово опановуючи гру на інструменті, долаючи внутрішні перешкоди вивіщують свій рівень виконавської майстерності. Такі емоції є ознакою професійного інтересу і сприяють його зміцненню. Саме емоції слугують одним із головних механізмів внутрішньої регуляції психічної діяльності і поведінки, який направлений на задоволення актуальних потреб.

2. Мотиваційно-ціннісний компонент. Дослідження Д. Фельдштейна показали, що у загальній системі поведінки у підлітковому віці мотиви самоствердження переважають над іншими [4, с. 179]. І саме цей фактор дає змогу реалізуватися студенту в умовах публічного виконання вивченої програми під час проміжного контролю або концертних виступів.

Для того щоб знання переросли у переконання, органічно ввійшли в загальну систему поглядів, професійних інтересів, соціальних очікувань і ціннісних орієнтацій особистості, вони повинні проникнути у сферу її почуттів і переживань. С. Рубінштейн влучно зазначав, що один і той самий процес може, і зазвичай буває, і інтелектуальним, і емоційним, і вольовим [1, с. 367]. Тому структуру професійного інтересу майбутнього вчителя музики ми розглядаємо у взаємодії її компонентів.

3. Когнітивно-інтелектуальний компонент можна визначити як психічне явище, що знаходить свій прояв у загальній пізнавальній здібності індивіда до вивчення й опанування професією [2, с. 22].

Саме гра на музичному інструменті у значній мірі формує музичне мислення студента (зокрема, образно-асоціативне мислення), розвивають його музичний смак і навіть художньо-естетичний світогляд.

4. Діяльнісно-творчий компонент професійного інтересу майбутніх педагогів передбачає підвищенні творчої активності студентів, ініціативи, що спрямовує на креативний та активний пошук, стимулює до творчої професійної діяльності. Цей компонент реалізується через пошук навчального репертуару, який складають твори класичної та сучасної музики.

Значний потенціал розвитку професійного інтересу під час навчання гри на музичному інструменті закладений у самій формі організації процесу. Оскільки заняття проходять індивідуально з кожним студентом, то в таких умовах ми маємо змогу неопосередкованого впливу на особистість майбутнього педагога.

Саме під час такої роботи у класі створюється творча емоційна атмосфера, відбувається накопичення позитивних переживань, відбувається виконавська самореалізація студента.

Отже, цілеспрямована організація навчально-виконавської діяльності майбутнього педагога, активізуючи розвиток професійних якостей особистості, формує постійну необхідність пошуку, накопичення, осмислення нової музичної інформації, виконавського репертуару, у їх творчому використанні і забезпечує позитивне мотиваційно-ціннісне ставлення студента до себе як до суб'єкта професійної діяльності, що в результаті дає якісне підґрунтя для розвитку стійкого професійного інтересу майбутнього педагога.

Список використаної літератури

1. Загальна психологія: навчальний посібник для студ. вищих навч. закладів / Савчин М.В., Академвидав, – Київ, 2011 – 464 с.
2. Кацова Л. І. Формування професійного інтересу у майбутніх учителів у процесі педагогічної практики: дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / Л.І. Кацова. - Х., 2005.
3. Пляченко Т.М. Виховання школярів засобами колективно-інструментального музикування / Т.М Пляченко. [Режим доступу]: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/571/1/T_Plyachenko_Vyhovannja%20shkoljariv_IVM.pdf
4. Психологія сучасного підлітка / Под ред. Д.И. Фельдштейна; Науч.-исслед. Ин-т общей и педагогической психологии Акад. пед. наук. – М.: Педагогика, 1987. – 240 с.
5. Рапацевич Е.С. Новейший психолого-педагогический словарь / сост. Е.С. Рапацевич; под общ. ред. А.П. Астахова. – Минск: Современная школа, 2010 – 928с.

Бородіна Оксана Сергіївна

к.п.н., доцент кафедри соціально-реабілітаційних технологій ЖЕГІ ВНЗ «Університет «Україна»

Консевіч Аліна Володимирівна

студентка I курсу спеціальності «Соціальна робота» ОС магістр ЖЕГІ ВНЗ «Університет «Україна»

РОЛЬ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ У ЖИТТІ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ

Одним з найбільш складних моментів на життєвому шляху людини, що тягне за собою істотні зміни в умовах і способі її життя, є вихід на пенсію. Вихід на пенсію може розглядатися як завершення однієї діяльної фази соціального життя особистості і початок іншої, що різко відрізняється від попередньої. А все нове завжди сприймається ж особливою обережністю.

Згідно даних, Всесвітньої організації охорони здоров'я, старість поділяється на декілька періодів життя людини [2]:

- похилий вік (60-74);
- старечий вік (74-90);
- довгожителі (понад 90 років).

З переходом в категорію людей похилого віку, найчастіше радикально змінюються не тільки взаємини людини і навколишнього середовища, а й такі ціннісні орієнтири, як розуміння життя, зміст добра і зла, щастя. Змінюється розпорядок дня, стиль і спосіб життя, коло спілкування.

Єдиною для більшості дослідників є думка, що кожній людині потрібен час для перебудови стилю життя і свідомості, після виходу на пенсію. Ця діяльність залежить від індивідуальних особливостей особистості і об'єктивних обставин, що і являє собою процес пристосування до умов, що виникають у зв'язку з виходом на пенсію. Істотним чинником такої адаптації є раціональна організація і правильний вибір занять.

Однозначним є той факт, що ціннісна ієрархія самооцінок особистості з віком змінюється. Більше уваги люди похилого віку приділяють фізичному і внутрішньому стану. Змін зазнає і тимчасова перспектива людей похилого віку.

Люди похилого віку, найчастіше, виходять на пенсію психологічно неготовими до свого нового періоду життєдіяльності і нового статусу. Це негативно позначається на процесі їхньої соціальної адаптації, соціальної активності і особистого задоволення. Особливу роль відіграє загальна активність людей похилого віку. Серед пенсіонерів, які ведуть раціональний спосіб життя, зберігають високу фізичну і особливо соціальну активність, рівень адаптації набагато вище, ніж серед пенсіонерів, які віддають перевагу пасивному способу життя.

У людей похилого віку з припиненням трудової діяльності різко перебудовується весь спосіб життя, порушуються життєві стереотипи, пристосовуваність до нових умов. Тому таким важливим є вивчення соціально-психологічних проблем людей похилого віку, в тому числі проблем адаптації.